

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Efteråret 2025
Institution	VUC Vest Esbjerg
Uddannelse	HF valgfag
Fag og niveau	Psykologi C
Lærer(e)	Alice Legarth Nutzhorn
Hold	NpsB125vnetE25

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Videnskabsmetode - Common sense eller videnskab
Titel 2	Neuropsykologi og den misbrugende hjerne
Titel 3	Identitet, køn og familieformer
Titel 4	Kognition og læring set i lyset af den sociale baggrund
Titel 5	Psykiske lidelser i det senmoderne samfund
Titel 6	Fra individ til team - hvordan personlighed og sociale dynamikker former vores arbejdsliv

Titel 1	Videnskabsteori - Common sense eller videnskab
Indhold	<p><u>Kernestof fra "Psykologiens Veje", Systime, online, 2025</u></p> <p>Videnskabsteori og metode; P5850 (2,6 side) Eksperiment; P5862 (6,5 side) Observationsundersøgelse; P5861 (2,3 side) Spørgeskemaundersøgelse; P5860 (2 side) Korrelationsundersøgelse; P5859 (2,4 side) Tvær og længdesnitsundersøgelse; P5858 (2 side) Tvillingeundersøgelse; P5857 (0,7 side) Tværkulturel undersøgelse; P5884 (1,8 side) Interview; P5855 (2,6 side) Casestudiet; P5854 (1,1 side) Kritik og vurdering af undersøgelser; P5853 (3,5 side)</p>
Omfang	<p>Kerne stof: 27,5 sider Anvendt uddannelsestid: 10 %</p>
Særlige fokuspunkter	<p>Forløbet har fokus på videnskabsteori og metode og giver en grundlæggende forståelse af, hvordan viden skabes, undersøges og vurderes inden for psykologi. Gennem arbejdet med forskellige undersøgelsesmetoder — herunder eksperimenter, observationsundersøgelser, spørgeskemaundersøgelser, interviews og korrelationsundersøgelser — opnås indsigt i, hvordan man systematisk indsamler og analyserer data. Der arbejdes desuden med tværsnits- og længdesnitsundersøgelser, tvillingeundersøgelser og tværkulturelle studier for at belyse forskellige tilgange til at forstå menneskelig adfærd og samfundsmæssige fænomener.</p> <p>Der lægges vægt på at kunne vurdere styrker og svagheder ved de forskellige metoder. Afslutningsvis trænes man i at kunne forholde sig kritisk til undersøgelser og deres konklusioner, så man bliver i stand til at vurdere kvaliteten og troværdigheden af forskningsresultater.</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Arbejdet i forløbet foregår som fjernundervisning med vægt på selvstændig tilegnelse og anvendelse af fagligt stof. Undervisningen er bygget op omkring individuelt arbejde med læsning, videomateriale, refleksionsopgaver og skriftlige besvarelser, der munder ud i en opgaveform, som ligner en eksamensbesvarelse.</p> <p>Arbejdsformen er tilrettelagt med fokus på at udvikle metodisk forståelse og kritisk tænkning gennem refleksion og anvendelse af teori på konkrete eksempler. Der indgår desuden løbende feedback, som understøtter den faglige udvikling.</p>

Titel 2	Neuropsykologi og den misbrugende hjerne
Indhold	<p><u>Kernestof fra "Psykologiens Veje", Systime, online, 2025</u></p> <p>Neuropsykologi; P5297 (0,8 side) Nerveceller, synapser og neurotransmittere; P5329 (5,1 side) Hjernes opbygning og funktion; P5328 (1,9 side) Frenologi; P5327 (0,6 side) Tan tan; P5326 (0,8 side) Phineas Gage; P5325 (1,4 side) Den emotionelle hjerne; P5323 (6,7 side) Hjernens belønningssystem; P5322 (3 side) Empati og spejlneuroner; P5084 (5,5 side) Traumer i hjernen – se filmen; P5714 (0,5 side)</p> <p><u>Supplerende litteratur</u></p> <p><u>Artikel</u>: "Afhængig af rusen": Nykjær Maya, Aktuel Naturvidenskab, 2020 (4,5 sider)</p> <p><u>Artikel</u>: "Hvad sker der i hjernen, når man tager stoffer": Altomstoffer.dk, lokaliseret d. september 2025 (1 side)</p> <p><u>Artikel</u>: "hvordan alkohol påvirker unges sind": Seabra Sofie, Vaz Miguel, Milife.dk, 10 november 2023 (5,8 sider)</p> <p><u>Artikel</u>: "Hvordan spotter man afhængighed tidligere?": Randow Carl christian, Aktuel Naturvidenskab, september 2025 (2 sider)</p> <p><u>Undervisningsmateriale</u>: "Følelsernes betydning", Nutzhorn Alice, 2022 (3,8 side)</p> <p><u>Artikel</u>: "Peter Carlsons historie": www.hope.dk. Lokaliseret august 2025 (2 sider)</p> <p><u>Artikel</u>: "Hvordan påvirker alkohol nervesystemet": Aktuel Naturvidenskab, 2020 (1 side)</p> <p><u>Undersøgelse</u>: "Nøgletal om alkohol": Sundhedsstyrelsen, lokaliseret august 2025 <u>Nøgletal om alkohol - Sundhedsstyrelsen</u> (2 sider)</p> <p><u>Dokumentarer:</u> " Jens på livsfarlige piller", CFU</p> <p><u>Videoklip:</u> Peter Madsen: https://www.youtube.com/watch?v=XhDjcQkMKIo Peter Madsen: https://www.youtube.com/watch?v=aP2nZ9Ee4rg</p>
Omfang	<p><u>Kerne stof + supplerende litteratur</u>: 48,3 sider + orientering i fagligt stof fra C-niveau Anvendt uddannelsestid: 15%</p>

<p>Særlige fokuspunkter</p>	<p>Forløbet har fokus på neuropsykologi og beskæftiger sig med sammenhængen mellem hjernens biologiske processer og menneskets adfærd, følelser og kognition. Der arbejdes med hjernens opbygning og funktion, herunder hvordan nerveceller, synapser og neurotransmittere danner grundlag for vores mentale processer. Gennem historiske eksempler som frenologi, Tan Tan og Phineas Gage belyses, hvordan forståelsen af hjernen har udviklet sig.</p> <p>Et centralt tema er den emotionelle hjerne, hjernens belønningssystem samt empati og spejlneuroner, som kobles til menneskets følelsesliv og sociale adfærd. Forløbet inddrager aktuelle problemstillinger som afhængighed, rusmidlers og alkoholens påvirkning af hjernen samt hvordan traumer kan ændre hjernens funktion. Gennem både teoretiske tekster, artikler, film og dokumentarer opnås indsigt i, hvordan neuropsykologien kan anvendes til at forstå og forklare menneskelig adfærd, følelser og psykiske reaktioner.</p>
<p>Væsentligste arbejdsformer</p>	<p>Arbejdet i forløbet foregår som fjernundervisning med vægt på selvstændig tilegnelse og anvendelse af fagligt stof. Undervisningen er bygget op omkring individuelt arbejde med læsning, videomateriale, refleksionsopgaver og skriftlige besvarelser, der munder ud i en opgaveform, som ligner en eksamensbesvarelse.</p> <p>Arbejdsformen er tilrettelagt med fokus på at udvikle metodisk forståelse og kritisk tænkning gennem refleksion og anvendelse af teori på konkrete eksempler. Der indgår desuden løbende feedback, som understøtter den faglige udvikling.</p>

Titel 3	Identitet, køn og familieformer
Indhold	<p><u>Kernestof: "Psykologiens Veje", Systime, online, 2025</u> Køn og kønsforskelle: P4798 (0,6 side) Kønsforskelle i barndom og ungdom: P4829 (3,6 side) Kønnet som biologi: P4828 (2,7side) Kønnet som kultur: P4827 (7,6 side) To køn og mange køn: P4826 (0,8 side) Parforhold: P5907 (16,1 side)</p> <p><u>Supplerende materiale: Psykologiens Veje", Systime, online, 2025</u> Det senmoderne familieliv: P5452 (0,5side) Fire familietyper: P5483 (1,7side) Familiens historie: P5481(2,1side) Kommunikation: P5429 (2,8 side) Nonverbal kommunikation: P5450 (3,5 side) Kommunikations 4 niveauer: P5449 (2,1 side)</p> <p><u>Kernestof: "Evolutionpsykologi", i-bog, Systime, online, 2025</u> Hanner og hunner: P143 (0,5 side) Kønsforskellenes oprindelse:P156 (3,5 side) Konkurrence om partnere: P158 (6 side) Kønsforskelle i parforholdet: P159 (6,7 side)</p> <p><u>Supplerende materiale: "Evolutionpsykologi", i-bog, online 2025</u> Emotioner og deres funktion: P161 (2,3 side)</p> <p><u>Øvrigt supplerende litteratur</u></p> <p><u>Artikel:</u> "Regnbuefamilier, #YouAreIncluded til Copenhagen 2021!": Taylor Steve, Copenhagen 21", 2021 (3 side)</p> <p><u>Artikel:</u> "Mor-skab", Falsing Kira, marts 2022 (4,6 side)</p> <p><u>Undersøgelse:</u> "En 'rigtig' familie", Delresultater fra en undersøgelse i Børnerådets Børne- og Ungepanel juni 2011 (9 sider)</p>
Omfang	<p><u>Kerne stof + supplerende litteratur:</u> 79,7 sider + orientering i fagligt stof fra C-niveau</p> <p>Anvendt uddannelsestid: 30 %</p>
Særlige fokuspunkter	<p>Dette forløb undersøger, hvordan identitet, køn og parforhold formes og udvikler sig. Vi arbejder med køn både som et biologisk fænomen og som noget, der skabes gennem sociale og kulturelle processer. Samtidig ser vi på, hvordan kønsroller og familietyper forandres i det senmoderne samfund. Endvidere inddrages kommunikation som en måde at forstå, hvordan relationer skabes, vedligeholdes og udfordres</p> <p>Gennem forskellige teorier, tekster og eksempler får man mulighed for at reflektere over, hvordan forskelle mellem køn, forskellige former for parforhold og familiers livsformer hænger sammen med kulturelle normer, samfundsmæssige udviklinger og evolutionære perspektiver. Målet er at skabe en dybere forståelse for, hvordan menneskers identitet og relationer formes i spændingsfeltet mellem biologi, kultur og sociale forventninger.</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Arbejdet i forløbet foregår som fjernundervisning med vægt på selvstændig tilegnelse og anvendelse af fagligt stof. Undervisningen er bygget op omkring individuelt arbejde</p>

	<p>med læsning, videomateriale, refleksionsopgaver og skriftlige besvarelser, der munder ud i en opgaveform, som ligner en eksamensbesvarelse.</p> <p>Arbejdsformen er tilrettelagt med fokus på at udvikle metodisk forståelse og kritisk tænkning gennem refleksion og anvendelse af teori på konkrete eksempler. Der indgår desuden løbende feedback, som understøtter den faglige udvikling.</p>
--	--

Titel 4	Kognition og læring set i lyset af den sociale baggrund
Indhold	<p><u>Kernestof fra "Psykologiens Veje", Systime, online, 2025</u></p> <p>Viden, læring og undervisning; P5276 (0,5 side) Tavs og sproglig viden; P5295 (2,1 side) Læringsformer; P5294 (3,5 side) Vidensformer; P5293 (2,6 side) Undervisningsformer; P5292 (2 side) Samspilsprocesser (Vygotsky); P5291 (4,1 side) Motivationsprocesser; P5290 (2,8 side) Læringsstile; P5289 (0 side) Kapital og Habitus (Bourdieu); P5423 (2 side)</p> <p><u>Supplerende litteratur</u></p> <p><u>Artikel</u>: "Uddannelse skaber lighed, men kun for dem, der kommer ind", Toft Jonna, Vid&Sans (5,5 side)</p> <p><u>Artikel</u>: "Nu har jeg fucking havudsigt" Rasmussen Tina, april 2025 (2 sider)</p> <p><u>Artikel</u>: "Clement Kjersgaard om at flytte til Hong Kong som ung, være søn af en kendt og knække koden til mediebranchen": Ryehauge Anders, 28 august 2024 (4 sider)</p> <p><u>Undersøgelse</u>: "Den sociale arv i uddannelse er steget markant gennem de sidste 20 år". Rockwool Fonden, februar 2021 (5 sider)</p>
Omfang	<p><u>Kerne stof + supplerende litteratur</u>: 36,1 sider + orientering i fagligt stof fra C-niveau</p> <p>Anvendt uddannelsestid: 15 %</p>
Særlige fokuspunkter	<p>Forløbet sætter fokus på de sociale og kulturelle forhold, der har betydning for læring, samt for hvordan individer klarer sig gennem uddannelsessystemet og senere på arbejdsmarkedet. Indledningsvis behandles begrebet <i>læring</i> med udgangspunkt i skolens arbejde med viden og undervisning. Der lægges vægt på, hvordan læring påvirkes af faktorer som motivation, individuelle forskelle i læringsformer samt den kulturelle og samfundsmæssige baggrund, den enkelte kommer fra.</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Arbejdet i forløbet foregår som fjernundervisning med vægt på selvstændig tilegnelse og anvendelse af fagligt stof. Undervisningen er bygget op omkring individuelt arbejde med læsning, videomateriale, refleksionsopgaver og skriftlige besvarelser, der munder ud i en opgaveform, som ligner en eksamensbesvarelse.</p> <p>Arbejdsformen er tilrettelagt med fokus på at udvikle metodisk forståelse og kritisk tænkning gennem refleksion og anvendelse af teori på konkrete eksempler. Der indgår desuden løbende feedback, som understøtter den faglige udvikling.</p>

Titel 5	Psykiske lidelser – set i lyset af det senmoderne samfund
Indhold	<p><u>Kernestof fra "Psykologiens Veje", Systime, online, 2025</u></p> <p>Klinisk Psykologi; P5592 (3 side) Nervøse tilstande; P5615 (10,2 side) Skizofreni; P5614 (8,4 side) Affektive lidelser; P5613 (4,7 side) Behandling; P5611 (4,3 side) Ungdom og senmodernitet; p5392 (4 sider)</p> <p><u>Supplerende litteratur</u></p> <p>Artikel: "psykiatriens historie i Danmark" find den på systime i bogen "psykologiens Veje; P5609 (2 sider)</p> <p>Artikel: "Kvartlivskrise og kampen for at finde en plads i verden", Psykiatrifonden. Lokaliseret d. 26.10.2025 (4 sider)</p> <p>Artikel: " Ny undersøgelse: Unge er pressede og bange for at skuffe", Psykiatrifonden, 2024 (3 sider)</p> <p>Artikel: " Kvartlivskrise og kampen for at finde en plads i verden", Psykiatrifonden. Lokaliseret d. 26.10.2025 (3,2 sider)</p> <p>Artikel: jeg er her med min historie" Den sociale udviklingsfond. September 2024 (1 sider)</p> <p>Artikel: Cindys drøm om børn blev pakket væk – men så fik den liv igen., Psykiatrifonden, maj 2022. (2,2 sider)</p> <p>Undersøgelse: "mental sygdom og psykisk sygdom", psykiatrifonden, maj 2022 (1,7 sider)</p> <p>Undersøgelse " Ny undersøgelse: Unge er pressede og bange for at skuffe", Psykiatrifonden, 2024 (1,3 sider)</p> <p><u>Videoklip:</u> Psykose og skizofreni: https://www.youtube.com/watch?v=O8P2j2xjoSQ Ida er styret af stemmer: https://www.youtube.com/watch?v=2QqoTk1Sxdk</p>
Omfang	<p><u>Kerne stof + supplerende litteratur</u>: 53 + orientering i fagligt stof fra C-niveau</p> <p>Anvendt uddannelsestid: 15%</p>
Særlige fokuspunkter	<p>Forløbet handler om, hvordan psykiske lidelser forstås, diagnosticeres og behandles. Der arbejdes med forskellige typer af psykiske lidelser – fra lettere tilstande som angst og OCD til mere alvorlige som skizofreni og affektive lidelser.</p>

	I forløbet undersøges det, hvordan arvelige forhold og livet i det senmoderne samfund kan føre til psykisk ubalance, og hvordan behandling gennem terapi og medicin eller en kombination kan skabe bedring.
Væsentligste arbejdsformer	<p>Arbejdet i forløbet foregår som fjernundervisning med vægt på selvstændig tilegnelse og anvendelse af fagligt stof. Undervisningen er bygget op omkring individuelt arbejde med læsning, videomateriale, refleksionsopgaver og skriftlige besvarelser, der munder ud i en opgaveform, som ligner en eksamensbesvarelse.</p> <p>Arbejdsformen er tilrettelagt med fokus på at udvikle metodisk forståelse og kritisk tænkning gennem refleksion og anvendelse af teori på konkrete eksempler. Der indgår desuden løbende feedback, som understøtter den faglige udvikling.</p>

Titel 6	Fra individ til team - hvordan personlighed og sociale dynamikker former vores arbejdsliv
Indhold	<p><u>Kernestof fra "Psykologiens Veje", Systime, online, 2025</u></p> <p>Marslows behovshierarki P5385 (2,5 s.)</p> <p>Højdepunktsoplevelser og flow P5384 (3 s.)</p> <p>Personlighedspsykologi P4831 (0,6 s.)</p> <p>The big five: P5664 (1,9 s.)</p> <p>Den forsigtige og den risikovillige type: P4852 (1,6 s.)</p> <p>Konflikter P5444 (5,6 s.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Divergerende og konvergerende konflikter - Konfliktrappen - Afspænding, jeg-sprog og cirkulær forståelse <p>Stress og coping P5559 (0,9 s.)</p> <p>Akut og kronisk stress P5574 (1,9 s.)</p> <p>Coping P5806 (3,3 s.)</p> <p>Stress: et sammenspil mellem ydre og indre faktorer P5573 (7,9 s.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ydre faktorer - Indre faktorer - Oplevelse af sammenhæng OAS <p>Akutte traumatiske kriser C12589 (2,5 s.)</p> <p><u>Supplerende litteratur</u></p> <p><u>Artikel:</u> "Sådan stopper i giftige konflikter på arbejdspladsen", Line Felholt, HK, September 2025 (4 s.)</p> <p><u>Artikel:</u> "Samarbejdet i Sundhedsvæsenet kræver psykologisk tryghed", Ledelsesmagasinet forkant, Malene Mølgaard, september 2024 (6 s.)</p>

	<p><u>Artikel:</u> (uddrag) "Da filmen knækkede for Henrik", Annegrethe Rasmussen, Pov. International, 2022 (3,2 s.)</p> <p><u>Artikel:</u> (uddrag) "Jeg måtte overnatte på psykiatrisk", Sebastian, Stokkebo Sørensen, Dr.dk, maj 2020. (2,2 s.)</p> <p><u>Undersøgelse:</u> "Work life conflict", International Research Journal on Advanced Engineering and management, September 2024 (5,2 s.)</p> <p><u>Undersøgelse:</u> (uddrag) "Vi går sjældent til chefen, når vi mistrives på jobbet", Helle Sindal, Finansforbundet, marts 2023 (3,2)</p> <p>Dokumentarer: <u>Dokumentar:</u> "Bare en lortelærling: farlige arbejdspladser", episode 2. Dr tv https://www.dr.dk/drtv/se/bare-en-lortelaerling-farlige-laerepladser-548418</p>
Omfang	<p><u>Kerne stof + supplerende litteratur:</u> 55,5 sider + orientering i fagligt stof fra C-niveau</p> <p>Anvendt uddannelsestid: 15 %</p>
Særlige fokuspunkter	<p>Forløbet undersøger, hvordan psykologiske faktorer påvirker menneskers adfærd, trivsel og samspil i arbejdslivet. Der arbejdes med personlighedspsykologiske teorier som The Big Five og den forsigtige og risikovillige type - samt motivationsteorier som Maslows behovshierarki og flow-begrebet.</p> <p>I forløbet er der desuden fokus på udfordringerne i det moderne arbejdsliv, herunder stress og konflikter – og hvordan de kan løses igennem coping, konflikthåndtering og kommunikation gennem modeller som konfliktrappen og brugen af jeg-sprog.</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Arbejdet i forløbet foregår som fjernundervisning med vægt på selvstændig tilegnelse og anvendelse af fagligt stof. Undervisningen er bygget op omkring individuelt arbejde med læsning, videomateriale, refleksionsopgaver og skriftlige besvarelser, der munder ud i en opgaveform, som ligner en eksamensbesvarelse.</p> <p>Arbejdsformen er tilrettelagt med fokus på at udvikle metodisk forståelse og kritisk tænkning gennem refleksion og anvendelse af teori på konkrete eksempler. Der indgår desuden løbende feedback, som understøtter den faglige udvikling.</p>